णंभाषाभेदमजानंतःपामराःशैववैष्णवापसदाब्रह्माणंकेशवंरुद्रंभेदभावेनमोहिताः पश्यंत्येकंनजानंतिपाखंडोपहताजनाइतितत्रैवस्मर्यमाणंशिवविष्णवोर्भेददर्शनेदोषमुदाहृत्याभेदश्रुतीश्चापश्यंतोमूलकारण
मेवांत्याकार्यान्नटइवतत्तद्रूपेणभासतइतिशास्त्रतत्त्वमजानंतोऽन्यतररूपपरिग्रहेणेतरंनिंदंतःपरस्परंकलहायमानाःस्वामिद्रोहान्नरकायैवसज्जंतइत्यलंप्रसक्तानुप्रसक्तोक्त्या तस्मादस्तिचतुर्भ्यआत्मनःपादे
भ्योतिरिक्तोविष्ण्वाख्यःपंचमःपुरुषःसोयंप्रतिपाद्यते परावराणांस्रष्टारमित्यादिना नन्वयंनंदनंदनोयदिपरावराणामुच्चनीचानांस्रष्टातर्हिवैषम्यनैर्घृण्यभागीस्यात् नचतत्तत्प्राणिकर्मापेक्षोविषमानर्थान्सृजती
तिवाच्यं कर्मणएवमुख्यत्वेनतस्याकिंचित्करत्वात् कर्मणश्चकृष्यादेःसर्वोगोपसंहारवतोविनैवेश्वरानुग्रहंफलसाधनत्वदृष्टेः तस्मादुपासनार्थत्वेनकल्पनामात्रंतद्विग्रहादिकमितिचेत्सत्यं देवताधिकरणन्यायेनो
पासनायामद्वैतेवाशास्त्रस्यपरमतात्पर्यवत्त्वेपितत्प्रतिपत्त्युपायतयाश्रुतस्येश्वरस्यअवांतरतात्पर्यविषयतयांगविधीनामिवदेवताविग्रहादिविधीनांप्रामाण्यंसिद्धं मानांतराविरोधात् नचवैषम्यादिदोषः दाशत
य्यांनिरस्तत्वात् तथाहि नसत्त्वोदक्षोवरुणध्रुतिःसासुरामन्युर्विभीदकोऽअचित्तिः अस्तिज्यायान्कनीयसउपारेत्वमश्वनेदनृतस्यप्रयोतेतिमंत्रे सःत्वोदक्षोनयेनमहद्यशस्यंकर्मकृतंतत्त्वसामर्थ्येनभवतिकिं
तुहेवरुणपरमेश्वर सातवैवध्रुतिःतत्त्वदीयमेवाधिष्ठातृत्वंतवैवमाहात्म्यंतदित्यर्थः नन्वन्यसामर्थ्येनान्यःकरोतीत्ययुक्तमितिचेत्तत्राह सुरेति यथासुरामन्युःक्रोधः विभीदकोबिभीतकस्तत्स्थःकलिः अ
चित्तिर्भूतावेशपित्ताद्युद्रेकजन्माउन्मादः एतेअशक्तमपिपुरुषंवशीकृत्यमहाशक्तसाध्यमपिकदर्थकर्मकारयंति तद्वदीश्वरोपिसर्वस्मिन्यशस्येकर्मणिजीवंप्रवर्तयतीत्यर्थः अयंभावः नहित्वदारेनिमिषश्चने
शेइतिश्रुतेः ईश्वरानुग्रहंविनानिमिषोपित्वयंचलितुंनईष्टइतिसर्वापिसात्विकीराजसीतामसीवाप्रवृत्तिरीश्वरायत्तैव तथापियथासर्वरसप्रकृतेर्मधुरैकस्वभावस्यजलस्यइक्षुरसातिशयेनमाधुर्यमभिव्यक्तं जं
बीरमरीचरसयोस्तुस्वाभाविकंतदभिभूतंऔपाधिकमम्लत्वंकटुत्वंचाभिव्यक्तं एवंसर्वजगत्प्रकृतेःसत्वैकस्वभावस्येश्वरस्यनंदनंदनविग्रहेतिशयेनसत्वमभिव्यक्तं अतएवतस्मिन्निरतिशयंधर्मज्ञानवैराग्यैश्व
र्यादिकमस्ति कामक्रोधाभिमानिदेवताविग्रहेसत्वंतिरोभूतं औपाधिकंलोभप्रवृत्त्यादिकंप्रमादमोहादिकंचाविर्भूतं तथाचयथागोधूमादिचूर्णइक्षुरसाद्यनुग्रहात्तत्तद्रसवद्भवति एवंजीवांतःकरणमपिईश्वरा
नुग्रहाद्धर्मोपगंकामाद्यनुग्रहाल्लोभोपगंचभवति अतएवभगवद्गीतासूक्तं ईश्वरःसर्वभूतानांहृद्देशेर्जुनतिष्ठति भ्रामयन्सर्वभूतानियंत्रारूढानिमाययेतिसर्वभूतांतर्यामिणंप्रकृत्य तमेवशरणंगच्छसर्वभावेनभारत
तत्प्रसादात्परांशांतिमत्संस्थामधिगच्छसीतितदनुग्रहफलंशांत्यादिकमित्युक्तं तथा अथकेनप्रयुक्तोयंपापंचरतिपूरुषः अनिच्छन्नपिवार्ष्णेयबलादिवनियोजितइतिप्रश्नस्यउत्तरं कामएषक्रोधएषइत्यादिना
कामक्रोधलोभाएवपुरुषंपापेप्रवर्तयंतिनत्वीश्वरइत्युक्तं एषह्येवासाधुकर्मकारयति ईश्वरप्रेरितोगच्छेच्छ्वभ्रंवास्वर्गमेववेत्यादिश्रुतिस्मृतिजातंतुपर्जन्यवदीश्वरस्यासाधारणकारणत्वमित्याह नचतावताजलव
त्सर्वांतर्यामिणोपीश्वरस्यवैषम्यादिगंधोस्ति कल्पादयश्चाचारव्यभिचारएवाभिभवंतीतिपरंपरयाकर्मापेक्षत्वमपीश्वरस्ययुज्यते अंकुरादिजननस्यकार्यत्वेनाकर्तृकत्वानुपपत्तेश्चतत्कर्ताईश्वरःसिद्धएवास्ति
कतर्हसावित्यतआह अस्तिज्यायान्कनीयसउपारइति उभावप्येकत्वादनुपाधिनारूपेणज्येष्ठौसोपाधिनाकनिष्ठौतथाप्युपाधिशुद्ध्यशुद्ध्यतिशयादीश्वरोज्यायान्जीवःकनीयान्तस्यसंघाताभिमानिनउपा
रेसमीपेअंतर्यामितयास्ति अंतःप्रविष्टःशास्ताजनानांसर्वात्मेत्यादिश्रुत्यंतरप्रसिद्धेः केनलिंगेनतर्हसौज्ञेयइत्यतआह त्वमश्वनेदनृतस्यप्रयोतेति त्वमश्वनस्त्वमइवइत्एव अनृतस्यमिथ्याभूतस्यैवअहंकारादि
घटांतस्यप्रपंचस्यप्रयोता युमिश्रणामिश्रणयोः प्रकर्षेणभूयोभूयः संयोजयिताबियोजयिताच योदृष्टिसमयांसृष्टिमिंद्रजालवदाविर्भावयतितिरोभावयतिसभगवान्महामायावीसमस्तपापसंछेदनकामैरा
राधनीयइतिभावः १ नन्वमूर्तस्यांतर्यामिणस्तस्यकथमाराधनंकर्तव्यमित्यतआह अरंदासोनमीळ्हुषेकराण्यहंदेवायभूर्णयेनागाः अचेतयदचितोदेवोऽअर्योगृत्संरायेकवितरोजुनातीति नशब्दइवार्थः अहं

Digitized by Google